

Resultats Enquesta Gènere UdG 2021

Autora: Cristina Sánchez Miret

Perfil de les i els enquestats

- Han contestat l'enquesta 918 persones, el que és un 5,3% de la comunitat UdG.
- En relació al col·lectiu, ha respost l'enquesta més alumnat (585) que no pas PDI o PAS, però hem de tenir present que és el col·lectiu més gran de la comunitat universitària; i en la comparació són el col·lectiu més sots representat, només ho han fet un 3,8%. El que està més ben representat a la mostra és el PAS (151), del que ha contestat gairebé una quarta part (24,9%), i en el cas del PDI (180) ho ha fet el 13,4%.
- Per centres hi són tots representats, encara que amb desigual distribució; la dada més destacable és que en el Campus Centre hi ha hagut molt poques respostes (90) en comparació a Barri Vell (302) i Montilivi (435) i al Parc Científic i Tecnològic encara menys, només 28. Però cal avaluar la xifra des del punt de vista de la mida dels col·lectius de cada àrea per a poder comparar. També hi ha 44 respostes que es corresponen a centres adscrits.
- En relació al sexe, han contestat, com és habitual en enquestes de gènere o amb relació a àmbits o temàtiques de gènere també fora de les universitats, més "dones" (647) que no pas "homes" (257); i 10 persones que s'han classificat com a "altres", o "no sap" i "no contesta", que també eren opcions de resposta a la pregunta. La majoria de dones (96,6%) i homes (95,3%) s'identifiquen amb el gènere que tradicionalment se'ls atribueix, però en el cas del 3,4% de les dones i el 4,7% dels homes ho fa amb el gènere contrari, com a intergènere, o no s'identifica amb cap gènere, opta per no contestar la pregunta.
- Cal destacar que entre els homes, malgrat ser menys que les dones, el PDI homes (30%) dobla el percentatge de PDI dones (15,8%) en la mostra per sexes. Entre els homes, la sots representació de l'alumnat encara és més grossa que la mitjana del col·lectiu a l'enquesta. Per tant el que tenim és entre els dones, un 15,8% de PDI, un 16,7% de PAS i un 67,4% d'alumnat. Entre els homes, un 30% de PDI, un 16% de PAS i un 53,7% d'alumnat. La mitjana d'edat de les dones és 31,47 anys, i la dels homes, 34,96 anys.

Elements per a la reflexió

És habitual a moltes enquestes un nivell de resposta baix o relativament baix, però en tot cas un primer element a tenir present és la necessitat de que la comunitat universitària prengui consciència de la seva importància i de la importància de recollir dades sobre els efectes del patriarcat en la institució per tal de poder dur a terme accions significatives lligades a la situació real de la universitat. És important a més a més tenir dades representatives de cada col·lectiu per poder analitzar-lo a fons, no només des del punt de vista més genèric, sinó també a nivell del detall de poder analitzar per separat centres o titulacions. En els resultats de l'enquesta hem

vist com la participació ha estat desigual però no podem incidir en els elements diferencials per manca de mostra per a molts de les variables. En tot cas es fa palès que caldrà incidir, d'entrada, en el PDI i l'alumnat en la sensibilització respecte del gènere; no pels resultats, sinó per la menor resposta d'aquests col·lectius a l'enquesta i per esbrinar la motivació d'aquesta diferència. I, evidentment, caldrà incidir de manera diferencial als homes de la comunitat universitària, atesa la diferència de resposta entre els sexes.

Les respostes a l'enquesta

1. Igualtat d'oportunitats en les relacions i en els llocs de treball

- La primera pregunta de contingut a contestar consistia en posar nota, de 0 a 10, a la Universitat de Girona respecte a la igualtat entre dones i homes i la mitjana és de notable, i no és massa diferent entre sexes, però és una mica més alta la dels homes: 7,65 les dones i 8,16 els homes.
- És important assenyalar les diferències entre tipus de relacions des del punt de vista de la igualtat entre sexes dins de la institució, malgrat la pauta que es dibuixa no presenta diferències de patró per grups hi ha algun detall prou significatiu. Si preguntem al PDI: les relacions laborals, entre companys/es, del personal docent i investigador, també reben pitjor nota entre les dones que no pas entre els homes, però entre PDI i PAS s'inverteix la mitjana i la nota és millor entre les dones que no pas entre els homes. En canvi si analitzem el PAS s'ha de destacar que entre les dones pel que fa a les relacions amb el PDI no s'arriba al notable de mitjana, es queda en un 6,9. Pel que fa als i les estudiants cal destacar que en conjunt són qui millor mitjana posen a la UdG en la igualtat entre homes i dones i puntuen la institució per sobre de 8, excepte en el cas de les dones en relació als òrgans de govern en que la mitjana és de 7,69.
- En aquesta mateixa línia de diferència entre sexes va la resposta a la pregunta de sí la UdG és un espai lliure de discriminació de gènere, però ens mostra un resultat menys positiu que l'anterior pregunta: per a les dones no arriba a la meitat, 47,1% i per als homes és el 59,1% de les respostes, 12 punts de diferència.
- Majoritàriament homes i dones consideren que la UdG és una institució neutra, però les dones consideren més que els homes, més del doble, que la institució és masculista, 10,2% i 4,3%, respectivament. En canvi, el percentatge de dones (14,5%) i homes (11,7%) que consideren que és feminista és molt més semblant i en aquest cas també, més alt de les dones. Cal fer esment, especialment, al fet que contesten que no ho saben un 11,9% de les dones enquestades i un 13,6% dels homes.
- En canvi, tant dones com homes pensen que s'ha de millorar la igualtat entre sexes a la UdG, a l'enquesta, més del 80%. Una mica més del 20% aporta propostes i una mica més del 60%, també en ambdós sexes, no tenen cap proposta però pensa que s'ha de millorar.
- La resposta positiva a la representació paritària als òrgans col·legiats representatius i de govern és majoritària en ambdós sexes, però mentre que el 86,3% de els dones pensa que s'ha de tenir només hi està d'acord el 68,1% dels homes.
- A la pregunta a PAS i PDI sobre la garantia de la igualtat d'oportunitats en l'accés a les places i/o llocs de treball, tornem a tenir menys casos de dones (62,7%) que ho creuen així que no pas homes (78%). En aquest cas només contesten "no" el 12,4% de les dones i el 6,8% dels

homes, -significativament la meitat-, i cal destacar, a més a més, que en el cas de les dones hi ha un 20% que diu que no ho sap i en el cas dels homes un 12,7%.

- Respecte de la promoció laboral, la pauta és la mateixa però la diferència en els percentatges entre homes i dones encara és més grossa, 20 punts percentuals: les dones consideren que la UdG garanteix la igualtat d'oportunitats en el 54,1% dels casos i el homes en el 74,6% dels casos. També en aquest cas el percentatge de resposta "no sap" torna a ser molt gros: 22,9% en el cas de les dones i 14,4% en el cas dels homes.
- I en relació a les condicions laborals, també: el 60,2% de les dones i el 74,5% dels homes considera que a la UdG es garanteix la igualtat d'oportunitats entre sexes i, respectivament, el 20,5% i el 9,1% no ho sap.

Elements per a la reflexió

És una pauta habitual en l'anàlisi del sexisme a les institucions o en diferents àmbits de la vida que les respostes de les dones siguin pitjors que la dels homes, en el sentit de que descriguin una realitat menys igualitària que els homes. Sens dubte en aquesta diferència té una incidència important tant els efectes de la socialització diferencial de gènere com els efectes de la discriminació patriarcal que recau en les dones i no en els homes, o en tot cas no de la mateixa manera. El que ens porta a considerar que encara falta molta formació sobre els temes de gènere i la seva implicació en la universitària, no només però per aquesta raó, sinó també per la necessitat d'identificar els mecanismes que reproduïxen la desigualtat.

Les respostes de l'enquesta indiquen certa desconexió entre conceptes, d'una banda es posa bona nota en termes d'igualtat, però una mala nota associada a la discriminació. A banda de la manca de resposta de moltes preguntes que indica si més no o desconeixement o confusió de quins són els mecanismes de gènere o si més no la incidència dels mateixos en la vida universitària.

Un element clau és que les i els mateixos enquestats consideren que s'han de fer millores en igualtat de gènere, i fins i tot la representació paritària és acceptada de manera majoritària entre dones i homes.

1.1. La conciliació de la feina amb la vida personal i familiar

- Els homes entrevistats (72%) declaren molt més que les dones (43,1%) que a casa seva comparteixen per igual les tasques amb la parella, que és l'opció majoritària de resposta. Una tercera part de les dones diuen que se n'ocupen elles amb l'ajut de la parella i en canvi en aquesta situació però a l'inrevés, ells amb ajut de la seva parella, només el 8% i un 2% diuen que ho fa la seva parella amb l'ajut de l'entrevistat. Un 7% de les dones se n'ocupen soles i un 12,5% no té parella i en canvi entre els homes, és un 2% i un 4%, respectivament.
- No hi ha massa diferències entre homes i dones en la resposta de les dificultats de conciliació de la feina amb la vida personal i familiar i, en ambdós casos, la resposta majoritària és que aquesta és fàcil, i fins i tot, més en les dones que no pas en els homes: dones 43% i homes 35,6%. Cal assenyalar, però que en una mica més del 30% dels casos aquesta és difícil.

- Una mica més del 20% dels entrevistats, tant dones com homes, tenen problemes amb l'horari laboral per poder conciliar.

Elements per a la reflexió

En primer lloc assenyalar que com passa a la majoria d'enquestes de repartiment del treball domèstic i familiar, el relat d'aquest repartiment està completament esbiaixat. A més a més en el cas d'aquesta enquesta, pot semblar desconcertant o el senyal d'un canvi que en els resultats que es presenten no hi hagi diferències de conciliació entre homes i dones, o en tot cas aquestes siguin petites, però hem de tenir en compte que tenim poca mostra per poder anar més enllà. En tot cas cal assenyalar que en l'anàlisi de les respostes obertes emergeix com un element clau el tema de l'horari i la dedicació, que és molt diferent entre el col·lectiu del PAS i del PDI, a banda de les circumstàncies concretes del moment del cicle vital en el que s'està i també el tipus de relació contractual que es té amb la UdG. Alhora es menciona el tema de la Covid19, en dos sentits oposats, d'una banda el fet de treballar a casa i de l'altre l'augment de feina i les implicacions que té per a la conciliació.

Cal tenir molt present en relació a aquest tema que el motiu de les discriminacions laborals no està relacionat amb la càrrega diferencial de les dones de treball domèstic i familiar, però aquesta es fa servir moltes vegades com a justificació d'una o més d'una discriminacions directes. I això evidentment no implica negar la importància que té aquesta càrrega per a la carrera professional.

2. La perspectiva de gènere a la docència

Personal Docent i Investigador

- Al voltant d'una quarta part del professorat enquestat pensa que els continguts en les assignatures que imparteixen no integren la perspectiva de gènere, i no hi ha diferències entre dones i homes; tot i que hi ha més professores (58,8%) que no pas professors (50,6%) que sí que ho fan i a més les dones amb més intensitat. El 14,7% d'els entrevistades sempre i els homes només el 9,1%.
- El percentatge d'inclusivitat en les assignatures encara és més gran. Entre les professores, 88,1% i entre els professors 84,4%.
- Amb l'ús del llenguatge masculista hi ha una gran diferència entre dones i homes. El 87,1% en el cas de les professores no fa servir mai el llenguatge masculista i en canvi només el 54,5% en el cas dels professors. I pel que fa a l'opinió en aquest mateix tema, sobre la resta de companys, la qualificació és pitjor que la pròpia, i majoritàriament diuen que usen llenguatge masculista; tot i que la majoria no es pronuncia.
- Gairebé el 90% del professorat, tant homes com dones, diuen que el llenguatge que fan servir és respectuós amb la diversitat sexual; i també en aquest cas consideren que la resta de companys no ho fan en la mateixa mesura que elles i ells.
- En la fitxa de les assignatures, majoritàriament contesten els enquestats que no inclouen en els continguts la perspectiva de gènere les dones, en el 34,7% dels casos i els homes en

el 48,1%. Però sí que està més introduït el llenguatge no sexista. Només el 9,9% de les professores diuen que no el fan servir i el 11,7% dels professors enquestats.

Alumnat

- La resposta entre els i les estudiants respecte de la integració de la perspectiva de gènere a les assignatures que cursen és molt diferent. La resposta majoritària de les noies és en el 40,9% dels casos que sí que s'integra en algunes assignatures seguit de majoritàriament 28,4. En canvi en el cas dels nois es reparteix la resposta entre totes les categories de manera molt igual.
- En canvi el perfil de respostes de les alumnes i els alumnes sobre la manera inclusiva d'impartir les assignatures no difereix gaire i és en general positiva. Tot i que el percentatge dels alumnes és més alt a "sí sempre" i "sí majoritàriament" i el de les alumnes ho és a "sí en alguns casos" i "sí majoritàriament".
- Respecte del ús del llenguatge masculista per part del professorat sí que hi ha diferències, només el 42,6% de les estudiants diuen que no ho és i en canvi entre els estudiants ho declaren el 67,9%. En canvi consideren que el llenguatge en general és respectuós amb la diversitat sexual. Tant nois, com noies però les noies diuen que no ho és en el 13,6% dels casos i els nois només en el 9,5%.
- Pel que fa a les fitxes de les assignatures, la primera dada a destacar és que tant un 17,6% de les noies com un 25,5% dels nois, contesten que no saben si les assignatures inclouen la perspectiva de gènere. El percentatge del que diuen que no s'inclou és el mateix entre els i les estudiants, però les noies (31%) diuen molt més majoritàriament que els nois (18,2%) que només es fa en alguns casos.
- I respecte del llenguatge no sexista el perfil de resposta dels i les alumnes és força semblant. La majoria pensa que sí que és fa servir un llenguatge no sexista en la majoria de casos: 35,7% les estudiants i 37,2% els estudiants.

Principals elements per a la reflexió

L'anàlisi dels resultats deixa clar que encara hi ha molt recorregut per fer en la incorporació de la perspectiva de gènere a la docència tant per la banda del professorat com del alumnat. A més a més queda clar que hi ha força desconeixement del que significa el gènere i les implicacions que té tant per a la docència com per a l'aprenentatge. S'han, però, de dissenyar estratègies diferents atesa que la diversitat dins del col·lectiu és gran i que per tant caldria fer accions lligades diferents graus, -com a mínim tres-, de coneixement/consciència del gènere.

La institució té l'obligació de determinar quin és l'origen de la diferència de percepció de la igualtat d'oportunitats en les places i en la promoció i fer una revisió de quines dinàmiques no s'estan detectant per a permetre aquest resultat.